

Bestuurlijk bericht coronavirus (COVID-19) Zaanstreek-Waterland

Nummer 7, 3 april 2020

Bestemd voor de leden van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio en het Algemeen Bestuur van de GGD.

Voor u ligt de bestuurlijke nieuwsbrief coronavirus (COVID-19). Met deze nieuwsbrief houden wij u twee keer per week op de hoogte over de landelijke en regionale aanpak van het coronavirus. Deze nieuwsbrief wordt ontwikkeld door GGD Zaanstreek-Waterland en Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland. U kunt deze nieuwsbrief ook gebruiken om uw gemeenteraad te informeren. Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze nieuwsbrief, mail dan naar IM@vrzw.nl

In totaal 257 vastgestelde besmettingen in regio Zaanstreek-Waterland. Stand op 2 april per gemeente:

Gemeente	Aantal casus	Aantal overleden
Beemster	6	1
Edam-Volendam	18	
Landsmeer	9	2
Oostzaan	11	
Purmerend	81	4
Waterland	15	1
Wormerland	15	3
Zaanstad	95	9
Nog niet bekend	7	
Totaal in de regio	257	20

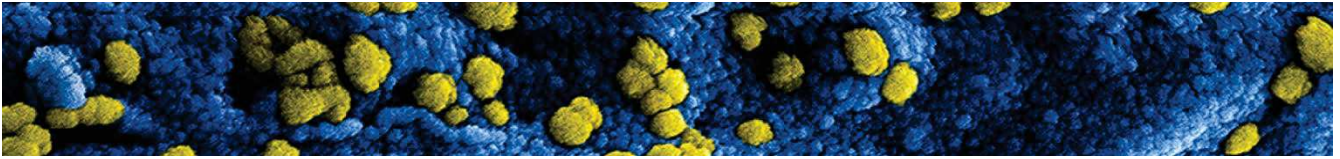
Wat zeggen deze cijfers?

Deze cijfers betreffen slechts de vastgestelde infecties. Het landelijk beeld is dat deze cijfers en het daadwerkelijke aantal besmettingen steeds verder uiteenlopen. Het aantal in het ziekenhuis opgenomen patiënten en het aantal gemelde overledenen in Nederland neemt minder snel toe dan je zonder maatregelen zou verwachten. Deze week wordt duidelijk of er sprake is van een echte afvlakking.

Zorgcontinuïteit

Uitbreiding testen

De testcapaciteit voor COVID-19 tests wordt de komende weken sterk uitgebreid. Het aantal door het RIVM gevalideerde testlabs gaat van 15 naar 41. Half april is het daardoor mogelijk om 17.500 tests per dag uit te voeren. Momenteel worden er dagelijks ruim 4.000 tests uitgevoerd. De grotere capaciteit leidt tot een ruimer testbeleid waardoor ook zorgmedewerkers in verpleeghuizen, gehandicaptenzorg, thuiszorg, jeugdzorg en GGZ getest worden. Tevens kunnen huisartsen mensen in risicogroepen met klachten of patiënten met een grote

zorgbehoefte testen. Het nieuwe testbeleid wordt in een RIVM-richtlijn vastgelegd en gaat in per 6 april. Door verlengde werktijden bij alle labs kan deze capaciteit zo nodig worden verhoogd tot 29.000 tests per dag.

De GGD gaat in het hele land een grotere rol spelen bij het testen van zorgprofessionals buiten de ziekenhuizen. In onze regio zijn hiervoor met de brandweer afspraken gemaakt omtrent het faciliteren van een testlocatie. Aanstaande maandag wordt de brandweerkazerne Purmerend ingericht als testlocatie. Testen gebeurt door personeel van de GGD. Bedoeling is dat vanaf dinsdag 7 april met het testen gestart wordt. Het gaat in eerste instantie om 100 tests per dag.

Inrichting corona-units en zorghotels

De minister van VWS heeft alle directeuren Publieke Gezondheid de opdracht gegeven om per regio te starten met het inrichten van coronacentra, te weten corona-units binnen de instellingen en zorghotels. Deze aanpak is gericht op het domein overstijgend organiseren van bedden capaciteit om kwetsbare patiënten uit de thuissituatie, (kleinschalige) instellingen of het ziekenhuis een alternatief te bieden als:

- Opname in het ziekenhuis door de patiënt niet (langer) gewenst of mogelijk is, of waar dit medisch niet zinvol wordt geacht.
- Zorg in de thuissituatie niet goed uitvoerbaar is voor mantelzorg, medebewoner of zorgpersoneel, of niet efficiënt (personeel, persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)) kan worden georganiseerd.

Binnen de regio zijn er al corona-units in de Meeuwenvleugel van het Jaap van Praaghuis in Purmerend, in het Dijklander ziekenhuis in Purmerend en in de revalidatie unit van Eveen in het ZMC gerealiseerd. In aanvulling op thuiszorg en corona-units in bestaande verpleeghuizen, gehandicapten- en GGZ-instellingen, worden tijdelijke zorglocaties (zorghotels) opgezet. In de corona-units en zorghotels vindt verpleging plaats voor specifieke doelgroepen en specifieke zorgvragen. Deze aanpak heeft als doel:

- De druk op de (thuis)zorg te verlichten, de veiligheid van (thuis)zorgmedewerker, medebewoners en mantelzorgers te waarborgen en efficiënt met de schaarste aan (thuiszorg)personeel, artsen en persoonlijke beschermingsmiddelen om te gaan.
- De druk op ziekenhuis capaciteit te verlichten.

In samenwerking met de diverse zorginstellingen binnen de regio geven we hier de komende dagen invulling aan.

Ouderchat

Sinds deze week zet de GGD ouderchat in zodat ouders kunnen chatten met een jeugdverpleegkundige over vragen inzake opvoeding en gezondheid. De ouderchat is een online landelijke hulplijn die alle dagen tijdens kantoortijden te bereiken is en op dinsdag en donderdag tot 19:00 uur. www.ouderchat.nl

Voorlichting voor mensen met een verstandelijke beperking

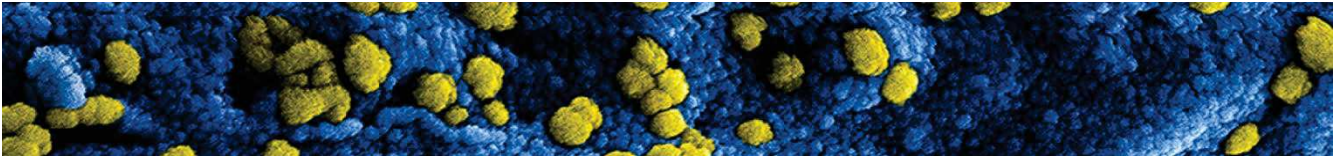
Woensdag is de website www.corona.steffie.nl gestart. Op deze website legt uitleghulp Steffie moeilijke informatie over het nieuwe coronavirus op een eenvoudige manier uit. De website is speciaal bedoeld voor mensen met een verstandelijke beperking.

Psychosociale hulpverlening (PSH) voor zorgprofessionals

Stichting ARQ (Nationaal Psychotraumacentrum) heeft het Contactpunt psychosociale ondersteuning voor zorgprofessionals gelanceerd. <https://www.ivp.nl/ivp-accent/zorgprofessionals>

Diverse vragen gemeenten

De GHOR krijgt uit diverse hoeken vragen over COVID-19. Bijvoorbeeld een vraag van Gemeente Zaanstad over de opvang van dak- en thuislozen en over de veiligheid en gezondheid van Veilig Thuis-medewerkers bij uithuisplaatsingen. De GHOR denkt waar mogelijk mee en verwijst door naar het juiste loket. RIVM en GGD zijn hierbij leidend.

Bestuur en beleid

Aanpassing noodverordening n.a.v. verlening maatregelen

Vanwege de verlenging van de maatregelen tot en met 28 april 2020 is de reeds geldende noodverordening voor de regio Zaanstreek-Waterland gewijzigd. Ten eerste is de datum aangepast naar 28 april. Verder zijn er aan de gewijzigde noodverordening maatregelen toegevoegd met betrekking tot recreatie en nachtverblijf. Hiervoor geldt:

- Het is verboden sanitaire voorzieningen in de vorm van gemeenschappelijke toilet-, was- en douchevoorzieningen zowel op of bij recreatieparken, vakantieparken, jachthavens, kampeertreinen en kleinschalige kampeerveldjes als bij parken, natuurgebieden en stranden geopend te houden.
- Het is verboden om bouwwerken van tijdelijke aard in de vorm van een slaap- of strandhuisje op of aan een strand te bouwen, te gebruiken of te laten gebruiken.

Daarnaast zijn er nog twee aparte besluiten genomen door de voorzitter van de Veiligheidsregio. Dit betreft de aanwijzing van drie gebiedsverboden in onze regio. En een ontheffing voor alle markten in de gehele regio, die de landelijke richtlijnen in acht nemen. Beide zijn te vinden op www.vrzw.nl.

De aangepaste noodverordening is vandaag is het RBT vastgesteld en is te vinden op www.vrzw.nl.

Continuïteit en schaarste

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

De door de Veiligheidsregio en GHOR ingezamelde PBM zijn deze week verdeeld onder VVT-organisaties (verpleging, verzorging en thuiszorg) en huisartsen die het grootste tekort hadden. Het Regionaal Overleg Acute Zorg (ROAZ) verdeelt de PBM nu verder. De vraag blijft groter dan het aanbod. Afsproken is dat zorgverleners de hoogste prioriteit hebben.

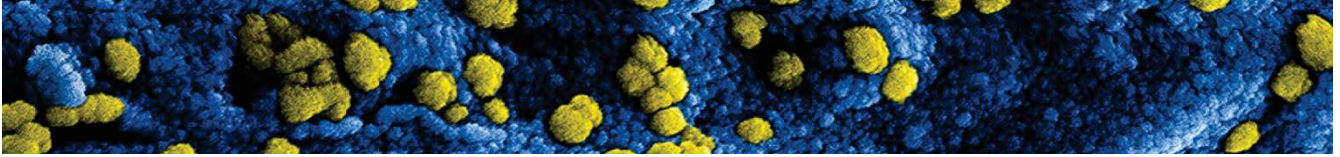
Samenleving en veerkracht

Gezamenlijke lijn ten aanzien van Koningsdag, Dodenherdenking en Bevrijdingsdag

Vanuit het RBT is het verzoek gekomen om tot een eenduidige lijn met betrekking tot de invulling van 4 en 5 mei binnen de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland te komen. Daarnaast is vanuit het ROT ook 27 april hieraan toegevoegd in verband met de verwachting dat op eigen initiatief er toch mogelijke festiviteiten worden georganiseerd. Gegeven blijft dat tot 1 juni alle evenementen zijn afgelast. Voor 4 mei geldt dat dit als herdenkingsdag een ingetogener karakter heeft en een andere lading, geldt dat betekenisgeving en het op een andere manier invulling geven van belang is. In het advies is opgenomen dat iedere gemeente op eigen manier invulling geeft aan een ingetogen herdenkingsceremonie, zonder publiek. En hier een passende communicatieboodschap aan toevoegt. Het advies is door het RBT overgenomen en wordt verder uitzet bij de gemeenten. Momenteel wordt er ook landelijk gekeken naar een richtlijn ten aanzien van deze dagen. Zodra hier meer over bekend is, sluiten wij onze aanpak hierop aan.

Mooi weer strategie

Komend weekend wordt mooi weer. De verwachting is dat mensen er op uit willen trekken, waardoor het heel druk kan worden bij tuincentra, bouwmarkten of recreatiegebieden. Om inwoners hiervan bewust te maken, en naar ondernemers nogmaals te benadrukken dat zij verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de maatregelen op hun locatie, is er een gemeenschappelijke boodschap geformuleerd die door de Veiligheidsregio en de gemeenten breed worden gecommuniceerd. Daarnaast worden diverse acties uitgezet en wordt extra ingezet op handhaving. Ook is er een gezamenlijk statement voor inwoners en ondernemers geformuleerd, waar de bestuurders gebruik van kunnen maken. Dit weekend kunnen we de effecten bekijken van de acties en leren voor het weekend erna, het paasweekend. De strategie is ter informatie gedeeld in het RBT.

Werkwijze crisisorganisatie

Naar aanleiding van de verlenging van de maatregelen heeft de voorzitter VR ingestemd met onderstaande werkwijze voor de crisisorganisatie:

- GRIP 4 conform landelijke opdracht te handhaven;
- Het ROT komt drie keer per week bijeen (maandag, woensdag en vrijdag om 11.00 uur);
- Het ROT vergadert de overige dagen (dinsdag, donderdag, zaterdag en zondag) optioneel – dit wordt per dag bepaald;
- De stafsecties blijven – conform huidige situatie – door de weeks operationeel op het Prins Bernhardplein en in het weekend naar behoefte;
- Het RBT vergadert één keer per week, op donderdag om 15.30 uur;
- Het bestuurlijk afstemmingsoverleg komt drie keer per week bijeen (maandag en woensdag om 8.45 uur, donderdag om 15.00 uur);
- Op dinsdag en vrijdag komt het bestuurlijk afstemmingsoverleg alleen naar behoefte bijeen;
- De bestuurlijke nieuwsbrief verschijnt twee keer per week, op dinsdag- en vrijdagochtend.

Indien in de praktijk blijkt dat deze afspraken niet werken, of indien er nieuwe ontwikkelingen zijn die daartoe aanleiding geven, wordt deze structuur opnieuw bezien.

Aandachtskaart – samenwerken aan veerkracht

Er is een aandachtskaart opgesteld voor veiligheidsregio's en lokaal bestuur die handvaten biedt bij het samenwerken aan maatschappelijke veerkracht. De kaart is een co-productie van TNO, Nederlandse Rode Kruis, VU, Radboud Universiteit en het IFV. De kaart is opgesteld door de sectie Samenleving en Veerkracht (LOT-C). De Kaart is gedeeld met de leden van het ROT en het RBT en hier als bijlage bijgevoegd.

Omgevingsbeeld regio Zaanstreek-Waterland

Nadat dinsdagavond een verlenging van de maatregelen werd gecommuniceerd door het Rijk is er extra gemonitord op hoe hierop wordt gereageerd in onze regio. Opvallend is dat de maatregelen door velen wordt geaccepteerd. Iets wat we landelijk ook zien gebeuren. Daar waar de maatregelen extra uitleg nodig heeft, is hier in de communicatieaanpak aandacht aan besteed.

Wij gaan er vanuit u met dit bericht voldoende te informeren. We houden u op deze wijze regelmatig op de hoogte van de stand van zaken rond de aangepaste maatregelen en de regionale noodverordening.

Met vriendelijke groet,

H. Raasing
Directeur Veiligheidsregio

mr. F.H.J. Strijthagen
Directeur Publieke Gezondheid

Aandachtskaart voor veiligheidsregio's en lokaal bestuur

Hoe werk je samen aan maatschappelijke veerkracht tijdens een ongekeerde crisis?

3 zaken die je vooraf moet weten over veerkracht van burgers en organisaties tijdens crisis

1. Mensen kunnen in de basis goed met tegenslag om gaan. Zelfs bij een ongekeerde crisis als de coronacrisis mag je van veerkracht uitgaan
2. Ondanks *social distancing* hebben mensen (bestuurders, medewerkers, ondernemers en burgers) de kracht om verbindingen te maken
3. Help als lokaal bestuur bij verantwoordelijkheid en vindbaarheid zichtbaar maken

Benieuwd naar meer? Deze 3 zaken zijn gebaseerd op deze kennispublicaties:

- [Handreikingen](#) voor professionals en specifieke doelgroepen
- [GGD toolkit psychologische hulp na rampen](#) – ARQ
- [Behoeften, problemen en veerkracht bij betrokkenen](#) – ARQ
- [Lessons learned from a locally-led emergency responses](#) – Australian Red Cross
- [Versterken van veerkracht](#) – IFV
- [E-module communiceren in de nafase](#) – IFV

Krijg in 4 stappen zicht op maatschappelijke behoeften

- Zoek uit wat er speelt in je regio.** Wat zijn de behoeften? Wat zijn initiatieven die al lopen. Zet vanuit daar in om veerkracht te versterken.
- Inventariseer initiatieven.** Welke maatschappelijke netwerken zijn beschikbaar in de regio? Denk aan: vitale partners, maatschappelijke organisaties en spontane maatschappelijke initiatieven.
- Bepaal wat nodig is.** Welke bijdragen kunnen de netwerken leveren aan maatschappelijke behoeften?
- Zorg voor infrastructuur.** Ken de partijen en hun bereikbaarheid. Zorg voor horizontale en diagonale verbindingen en voorkom alleen een verticale lijn naar het gezag. Benut bestaande verbindingen en vertrouwde lijnen en bestaande kanalen en organen. Voorkom dat je veel extra lijnen opent.

Wat kunnen vrijwilligers initiatieven bijdragen aan maatschappelijke veerkracht?

1. (Medische) verzorging	2. Distribueren goederen en diensten	3. Opvang, boodschap doen
4. Levensreddende handelingen	5. (Online) bijscholing	6. Mentaal ondersteunen van de samenleving (muziek maken op balkons, spontane steunuitingen aan zorgverleners)
7. Informatie en communicatie/ contact onderhouden	8. Delen/ beschikbaar stellen lokale kennis	9. Handelingsperspectief (scholen, sporten, oefeningen, mindfulness)

Voorbeelden van initiatieven die aansluiten bij organisaties

Typen organisaties

Bestaande hulporganisaties

(Brandweer, politie, GHOR, ziekenhuizen)

Uitbreidende organisaties

(transport, levensmiddelenindustrie, vervoer)

Maatschappelijke organisaties

(Rode Kruis/Ready2Help, kerken, synagogen, moskeeën)

Spontane vrijwilligersorganisaties

(vrijwilligers, netwerken)

Voorbeelden Coronacrisis

- Defensie levert bijstand IC capaciteit
- Brandweer en Defensie werken samen aan productie van mondkapjes
- Hotels bieden capaciteit aan ziekenhuizen
- Ready2Help
- Rode Kruis zamelt beschermingsmiddelen en medische hulpmiddelen in, culturele organisaties (muziekverenigingen en -gezelschappen, creatieve clubjes, musea, etc.) en de Stichting MIND gericht op steun voor mensen met een psychische handicap
- www.gewoonmensendiewillenhelpen.nl
- Coronahelpers
- www.mondkapjesnodig.nl
- Studenten bieden ondersteuning aan (opvang, expertise)
- Crowdfunding voor kleine zelfstandigen

Verbind spontane hulp aan behoeften

Vraag jezelf af welke rol het lokaal bestuur samen de veiligheidsregio kan vervullen in het verbinden van aanbod en behoeften. Wat kun je faciliteren, verbinden en organiseren? Bedenk welk aanbod nog ontbreekt nog en wat nodig is om dat aanbod beschikbaar te krijgen.

10 tips om te zorgen voor infrastructuur

1. Veerkracht zit al in de samenleving. Loop niet in de weg, maar waardeer/ bevestig bestaande initiatieven en activeer burgerinitiatieven waar mogelijk
2. Houd rekening met de lokale context: lokale netwerken, culturele organisaties, etc.
3. Benut bestaande kanalen en platforms om informatie vindbaar te maken
4. Volg zoveel mogelijk vertrouwde routes richting netwerken. Informeer waar ze mee bezig zijn en of hulp nodig is
5. Bedenk hoe dagelijkse contacten van eigen professionals (zoals: agenten, gemeente medewerkers en handhavers) bijdragen aan het matchen van vraag en aanbod
6. Neem waar mogelijk belemmeringen weg
7. Neem het initiatief om vrijwilligers betekenisvol te laten bijdragen
8. Bied vrijwilligersorganisaties een platform voor onderlinge kennisuitwisseling
 - o Benut de website van de gemeente of serviceorganisaties als een 'Marktplaats' voor vraag en aanbod. Bijvoorbeeld voor de aanpak van boodschappenservice, thuisbezoeken, studiebegeleiding, inzet capaciteit en behoeften aan specifieke expertise bij taalproblemen en zorg- en leerondersteuning
9. Help met webcare en doorplaatsing op sociale media om initiatieven en resultaten zichtbaar te maken
10. Creëer verrassende koppelingen. Wijs ondernemers en wijkorganisaties op elkaar

10 communicatietips

1. Neem maatschappelijke initiatieven serieus. Waardeer het aanbod
2. Maak de crisisaanpak snel toegankelijk voor bedrijfsleven en vrijwilligers
3. Deel behoeften en mogelijkheden als veiligheidsregio samen met gemeenten tijdens een virtuele ontmoeting met Skype of Zoom
4. Blijf communiceren. Blijf ook digitaal met elkaar in verbinding via Skype of Facetime. Gebruik buurt- en wijkcoördinatoren
5. Stel een contactservice open via een mailadres en eventueel telefoonnummer
6. Overweeg een tijdelijke mail- of Whatsappgroep voor onderlinge inspiratie
7. Maak steeds zelf actief mogelijkheden bekend. Maar bespreek ook grenzen en dilemma's die ontstaan door bijvoorbeeld betaalbaarheid en verantwoordelijkheid
8. Stem taal en contact af op voorkeuren en verwachtingen bijvoorbeeld identiteit
9. Informeer naar behoeften en zorgen en benodigde bijstand vanuit de overheid
10. Waardeer eigenaarschap en stimuleer eigen verantwoordelijkheid

Let op kwetsbare groepen

Wees alert op groepen die buiten de boot vallen. Heb aandacht voor (extra) kwetsbare groepen, zoals mantelzorgers met een baan en/of jonge kinderen.

Tips, aanvullingen of expertise nodig? Graag horen we waar vragen en behoeften zitten!

Neem contact op met de Sectie Samenleving en Veerkracht

Voor meer tips, aanvullingen of vragen, mail naar LOTCSV@ifv.nl. Of bel met:

- [REDACTED]
• [REDACTED]

*Deze aandachtkaart is een coproductie van TNO, Nederlandse Rode Kruis, VU, Radboud Universiteit en het IFV. De kaart is opgesteld door de sectie **Samenleving en Veerkracht (LOT-C)**. Dit is het expertisenetwerk maatschappelijke veerkracht voor de landelijke aanpak van de coronacrisis.*

Basisstrategie: 'activeer en verzilver'

Bevestig en waardeer als burgemeester/ veiligheidsregio spontane hulp van vrijwilligers, maatschappelijke organisaties en bedrijven & jaag aan waar nodig